

Recenze

Beiträge zur Mittelalterarchäologie in Österreich 2. Wien—Köln—Graz 1986, 86 S., Taf.

Obsah: S. Felgenhauer-Schmiedt, Die hochmittelalterliche Burg Möllersdorf, 1 až 45. Publikace výsledků výzkumu F. Tscherneye a autorky, při nichž objeveny pozůstatky zdiva a artefakty. S počátky hradu koncem 11. století spojována obvodová zeď široká 1,8 m, k níž byly přistavěny dřevěné budovy na kamenné podezdívce. V této podobě existovalo sídlo asi do druhé třetiny 12. století. Koncem 12. století postavena reprezentativní budova. Násilný zánik lokality někdy v šedesátých až osmdesátých letech 13. století dokládají četné šipky. Lze je spojit s bojem mezi Přemyslem Otakarem II. a Rudolfem Habsburským. Nalezená keramika je rozdělena podle charakteristiky keramického materiálu do desíti skupin. Z kovových předmětů nalezeny podkovy, zvoneček, šipky, část ostruhy s kolečkem, bronzový prolamovaný závěsek mající četné analogie z 12. a první poloviny 13. století v Harzu, železná jehlice s šikmoprovrtanou kulovitou hlavici, zlomky skla asi italského původu, kostěný hrací kámen, mince z konce 12. století a kamenný přeslen. Na stavebním kameni zjištěna značka v podobě hrabí. Lokalitu lze charakterizovat jako opevněný dvůr (plocha 3000 m²) s přilehlým sídlištěm. Kamenná reprezentační zástavba již ve 12. století dává lokalitě charakter vodního hradu. Písemné prameny uvádějí od 12. století babenberské ministeriály, kteří se psali podle Möllersdorfu a zastávali funkci číšníků. Jako poslední se uvádí Hugo a jeho syn Rugerus roku 1260. Publikovaný výzkum přes svůj omezený rozsah i problematičnost datování počátků je velmi přínosný pro poznání podoby feudálních sídel 12. a 13. století v Rakousku. Dosud zde byla známa z této doby především sídla typu motte (Hausberg). Podstatný rozdíl velikosti sídel jistě odráží sociální postavení stavebníků v rámci feudální společnosti. E. Pucher, Mittelalterliche Tierknochen aus Möllersdorf (Niederösterreich), 47—57. Rozbor zvířecích kostí z výzkumu popsaného v předchozím článku. Jednalo se převážně o kosti domácích zvířat (polovina ze skotu, třetina z prasete, malé zastoupení ovce a kozy, doložena drůbež, kuň a mul). Stáří hovězího dobytka v době porážky bylo různé, ale vepři byli zabíjeni ve věku mladé dospělosti, což odpovídá zjištěním v Gaiselbergu a Stillfriedu a je tedy charakteristické pro panská sídla. Faunisticky zajímavé jsou ojedinělé kosti ze supa a orla. K. Bors u. K. Krchnawy, Die Keramik des 1529 zerstörten Klosters St. Laurentio, 59—72. Klášter ležící 8 km západně od hranic Vídně byl založen 1456 a 1529 zničen Turky. Mezi nálezi je nejčastější keramika — hrnce (často s kolky na okrajích), pokličky, misky, džbány, poháry a misky. Některé hrnce, džbány, misky a konvice byly opatřeny polevou. Nalezeny glazované i neglazované kachle. Vyskytly se i zlomky železných předmětů, skla a zvířecí kosti. Cena materiálu je především v časové ohraničenosti. R. Koch, Das ehemalige Franziskanerkloster „S. Maria in Paradyso“ bei Ried am Riedberg und die St. Laurentius-Kapelle, 73—85. Klášter založen v polovině 15. století na místě starší kaple ze 14. století. Zničen Turky roku 1529 a na místě obnovena jen kaple. F. Felgenhauer—U. Langenecker—A. Mikosz, Bibliographie zur Archäologie des Mittelalters in Österreich, II. Teil, 87—98. Bibliografie navazující na ZAM 8, 1980, 169 a další.

JOSEF UNGER

Falko Daim, **Das awarische Gräberfeld von Leobersdorf, NÖ.** Studien zur Archäologie der Awaren 3/1, 2. Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 1987, 470+323 S., 192+XV Taf., 4+1 Beilagen.

Již potřetí se znovu po roce objevuje další práce z řady studií k dějinám Avarů, kterou rediguje vědecký pracovník Institutu pro prehistorii a rané dějiny vídeňské univerzity doc. dr. Falko Daim. Tentokrát se jedná o dvousvazkové dílo, obsahující